

Budoucnost je o robotických operacích a mikrochirurgii

26.3.2024 - | Krajská nemocnice T. Bati

Robotická operativa v Krajské nemocnici T. Bati ve Zlíně slaví úspěch, nedávno proběhla jubilejní stá operace. Primář Urologického oddělení KNTB MUDr. Martin Kučera byl operátorem, který provedl loni na podzim první robotickou operaci ve Zlínském kraji. Má jich teď za sebou již desítky a robotickou operativu si pochvaluje.

Má operace robotem opravdu tolik pozitiv?

Určitě, pro mě jako pro operátora, a především pro pacienta. Mám i zpětné vazby od odoperovaných pacientů a jsou výborné. Člověk je kratší dobu v narkóze, lépe se hojí, pro jeho organizmus není několik vpichů tak velkým operačním stresem jako u běžné operace, kdy je velká řezná rána daleko větší zátěží. Ale úplně nejdůležitější je preciznost na úrovni lupových brýlí, navíc 3D. To oceňuji nejvíce – člověk perfektně vidí, co operuje, a z mnoha úhlů pohledů. Projeví se to také na šití.

Pacient bude mít menší a hezčí jizvu?

To také, ale měl jsem na mysli spíše šití uvnitř pacienta. Robotické šití je pro operátora nejpohodlnější laparoskopické šití, jaké existuje. Robotické rameno má daleko větší rozpětí než člověk – svou vlastní ruku máte v pohybu omezenější. Například po odstranění prostaty musím našít močový měchýř na močovou trubici. Klasicky jsem to dělal šesti velmi složitými stehy, teď jich klidně dám patnáct, vyhraji si s tím, tenkými vláčenky, elegantně. Pro pacienta i tento detail znamená, že má po výkonu menší bolesti, mnohdy mu ani nemusíme podávat po operaci opiáty, dokonce se nám občas stává, že pacienti nechtějí žádné léky proti bolesti. Takže kdybych to shrnul – čím menší řez, tím lepší výsledek a kratší hospitalizace, menší krevní ztráty, bolest.

Je těžké se naučit s robotem pracovat?

Jsem urolog a „pohybují“ se v lidském těle při operaci v menším prostoru než třeba břišní chirurgové. Z tohoto úhlu pohledu to bylo trochu jednodušší. Kdybych to zjednodušil, je to jako když si sednete do auta. Něco děláte rukama, něco nohama, když jste začátečník, o všem detailně přemýšlíte. Po získání zkušeností už nemyslíte na technické detaily, ale soustředíte se na podstatu. Je to jako ovládání bagru. (smích)

Takže jste si to musel natrénovat...

Tréninkem se člověk dostane do rutiny a může se soustředit na daný úkol. Nejdříve sledujete videa, jedete na praxi do nemocnic podívat se na robotické operace přímo na sál. A pak máte trénink s firmou, u nás Synektikem. Musíte se naučit dostat nástroje robota bezpečně do pacienta, seznámit se s nimi a naučit se ovládat je v těle pacienta. To vše pomocí simulací a cvičení v imaginárním břichu, kde s reálnými nástroji třeba loupete mandarinku nebo rajče, snažíte se odoperovat různě tenké vrstvy. Po 200 hodinách a 20 až 30 cvičeních, která musíte úspěšně zvládnout na 95 procent. A po zvládnutí teorie dostanete dvě „vysvědčení“ a pustí vás k certifikaci.

Taková státnice z robota?

Byly to dvoudenní praktické zkoušky. Certifikace našeho týmu probíhala v Londýně. Nejdříve musíte

připravit imaginárního pacienta a oni simulují různé nepředvídatelné situace – typu vyškubnutý kabel, ztráta elektrického napájení a podobně. Hodnotí se komunikace v týmu, vše je v angličtině, opakujete to čtyřikrát s různými variantami a trvá to od rána do večera. Po prvním dni dostal certifikát asistenta můj kolega a já jsem pokračoval druhý den certifikací operatéra, tzv. konzolového chirurga.

Bylo to náročné?

Byla to dokonalá simulace operací. Měli tam umělé břicho, v něm prasečí preparáty s orgány. Já jsem konkrétně dělal plastiku močového měchýře s močovodem. A pak jsem operoval ledvinu s uměle vytvořenými nádory. Dokonce dokáží nasimulovat krevní oběh jako u živého organismu. Po těchto zkouškách jsem získal certifikát...

...a loni v říjnu začal operovat.

Přesně tak. A navíc se spektrum operací prováděných na robotu zvyšuje. Kromě urologů se těmito operacemi zabývají u nás také chirurgové a onkogynekologové. Celkem provádíme v krajské nemocnici až 25 operací robotem za měsíc. Víme, že aby si operatér udržel rutinu ovládání robota, musí udělat alespoň 40 operací ročně. Snažíme se proto navázat spolupráci s ostatními nemocnicemi v kraji a ambulantními specialisty, ukázat jim všechny výhody robotických operací, aby věděli, že pacienti ve Zlínském kraji mají tuhle skvělou možnost. Ruce chirurga robotika nikdy nenahradí, ale vývoj v chirurgické operativě je jasný. Budoucností jsou robotické operace a mikrochirurgie.

<https://www.kntb.cz/rozhovor-budoucnost-je-o-robotickych-operacich-a-mikrochirurgii>